

**PŘÍRUČKA PRO PŘÍSLUŠNÉ OSOBY
PODLE ZÁKONA č. 171/2023 Sb., O OCHRANĚ
OZNAMOVATELŮ**

OBSAH

1	ÚVOD	2
1.1	K čemu a komu slouží tato příručka	2
1.2	Příslušná osoba.....	2
2	ZJEDNODUŠENÝ POSTUP PŘI PŘÍJMU A POSUZOVÁNÍ OZNÁMENÍ	4
2.1	Příjem oznámení.....	4
2.2	Potvrzení přijetí oznámení	5
2.3	Oznámení (ne)spadající pod působnost zákona	6
2.4	Posouzení důvodnosti oznámení	12
2.4.1	Nedůvodné oznámení	15
2.5	Anonymní oznámení	16
2.6	Důvěrnost oznámení.....	17
2.7	Oznamovací povinnost.....	19
2.8	Písemné vyrozumění o výsledku posouzení	21
2.9	Evidence a uchovávání (archivace) oznámení	22
2.10	Počítání lhůt	23
3	PŘÍLOHY	24
3.1	Příloha č. 1	24
3.2	Příloha č. 2	25
3.3	Příloha č. 3	29
3.4	Příloha č. 4	30

1 ÚVOD

1.1 K čemu a komu slouží tato příručka

Tato příručka si klade za cíl reflektovat zkušenosti s více než rok trvající aplikační praxí zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů (dále jen „ZOO“), a to na základě poznatků Ministerstva spravedlnosti jakožto jeho gestora, který v souladu s ním zajišťuje řádné fungování vnějšího oznamovacího systému. Ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím školení, seminářů, konferencí a dalších vzdělávacích a odborných aktivit průběžně shromažďuje a vyhodnocuje zpětnou vazbu od příslušných osob a dalších adresátů zákona. Na základě takto sesbíraných informací pak vytváří metodická doporučení a praktické materiály, které by měly představovat návod pro řešení některých nejasných otázek spojených se ZOO a zároveň představovat návod, jak postupovat v souladu s dobrou praxí. Takovým materiálem by měla být i tato příručka určená příslušným osobám.

Dokument je rozdělen do jednotlivých kapitol a podkapitol, které jsou řazeny chronologicky podle jednotlivých fází vyřizování oznámení příslušnou osobou. Jeho jednotlivé části by tak měly být funkční i samostatně podle toho, co konkrétně příslušná osoba zrovna řeší. Příručka sice na několika málo místech odkazuje na jiné dokumenty či informace již dříve zveřejněné na webové stránce oznamovatel.justice.cz, nicméně se jedná o komplexní dokument, který obsahuje ty nejpodstatnější informace pro příslušné osoby na jednom místě.

1.2 Příslušná osoba

Příslušná osoba je základním stavebním kamenem vnitřního oznamovacího systému. Jestliže je vnitřní oznamovací systém funkční, oznamovatelé podávají oznámení raději prostřednictvím něho namísto využití vnějšího oznamovacího systému Ministerstva spravedlnosti, oznámení jinému příslušnému orgánu veřejné moci (např. policii nebo státnímu zastupitelství) nebo dokonce uveřejnění oznámení. Úlohou příslušné osoby může proto na počátku (a nezděrnka i průběžně) být vysvětlení výhod a potřeby funkčního vnitřního oznamovacího systému (nad rámec splnění zákonné povinnosti) povinnému subjektu, kterými jsou zejména možnost vyřešit oznamované protiprávní jednání efektivně interně a nevystavovat se tak reputačnímu riziku či tomu, že se protiprávním jednáním budou zabývat orgány veřejné moci. Kromě komunikace potřeby vnitřního oznamovacího systému směrem k povinnému subjektu může příslušná osoba šířit osvětu i směrem k pracovníkům dané organizace – potenciálním oznamovatelům, a to jak neformálně, tak prostřednictvím např. školení.

Co se týče samotné příslušné osoby, zákon na ni vedle **bezúhonnosti, zletilosti a plné svéprávnosti** neklade žádné zvláštní požadavky. Dobrou praxi lze však shrnout do následujících bodů:

- Činnost příslušné osoby by měl vykonávat někdo, kdo v dané organizaci požívá dostatečné důvěry ve svou nestrannost a schopnost posuzovat oznámení nezávisle.
- Příslušná osoba by měla být zastupitelná, tzn. v organizaci by měly být nejméně dvě, pokud je to možné. A to nejen pro případ čerpání dovolené či nemocenské, jelikož i v těchto situacích jsou příslušná osoba a povinný subjekt vázáni zákonnými lhůtami, ale i pro případ vzniku střetu zájmů ve vztahu ke konkrétnímu oznámení, které může směřovat buď přímo proti dané příslušné osobě, popř. proti osobě s ní spřátelené atp.
- Pokud daná organizace vykonává vysoce specializované činnosti, je vhodné, aby příslušné osoby daným činnostem rozuměly. Pokud to situace povinnému subjektu

dovoluje, je možné uvažovat o pověření jedné příslušné osoby pro každou takovou oblast činnosti.

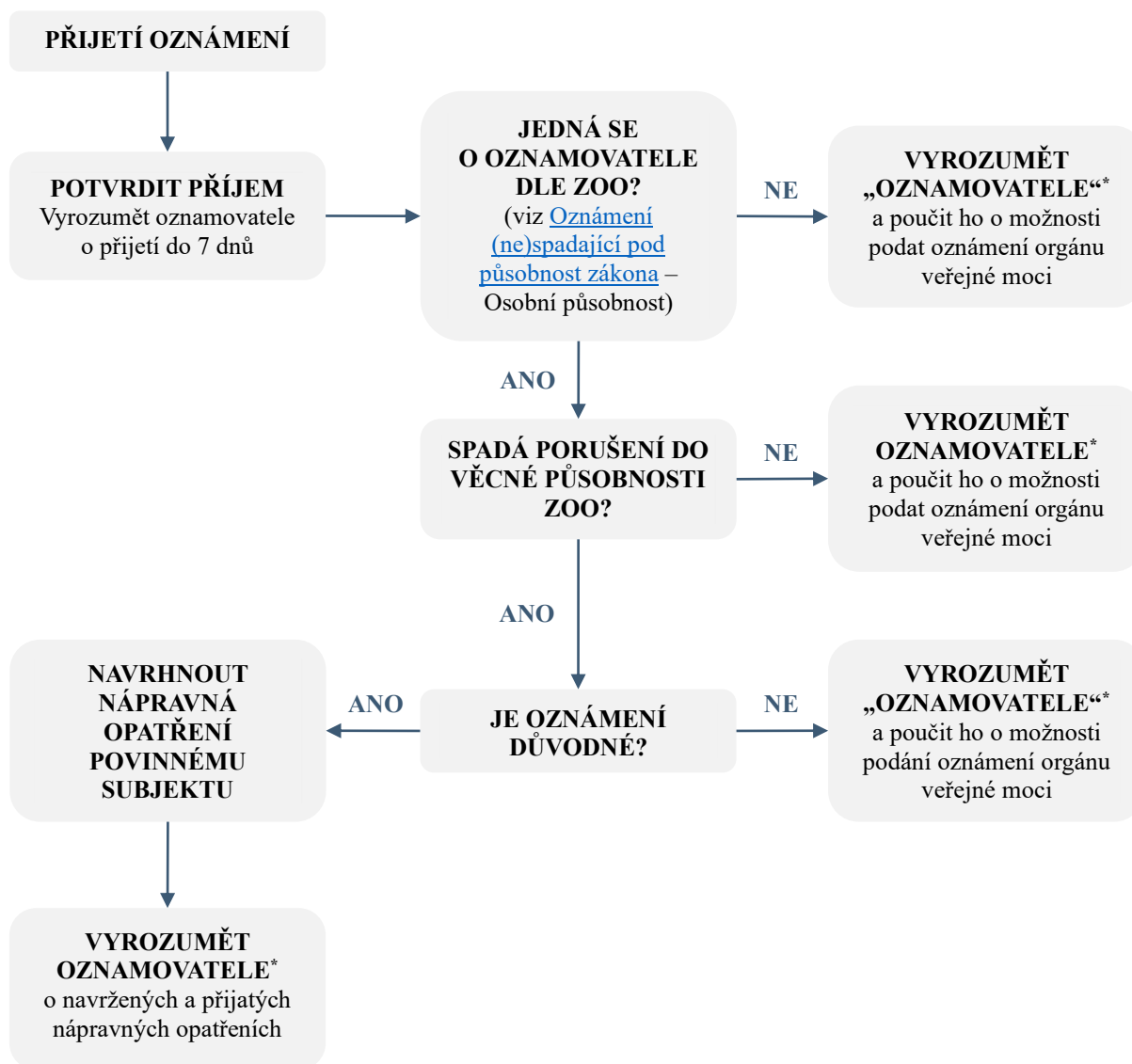
- Povinný subjekt může pověřit řešením konkrétního oznámení příslušnou osobu i *ad hoc*. Mělo by se však jednat o výjimečné, odůvodněné a oznamovateli dobře komunikované případy, jelikož se jedná o postup, který snižuje předvídatelnost a důvěryhodnost vnitřního oznamovacího systému a mohl by vzbuzovat pocit účelovosti.

Pokud se jedná o uveřejňování informací o „*ad hoc* příslušných osobách“ podle § 9 odst. 2 písm. b) bod 2 ZOO, mohou nastat v zásadě dvě situace. 1) U daného povinného subjektu existují osoby, které jsou z důvodu své specializace již preventivně určeny jako příslušné osoby, nicméně pouze pro ty případy, kdy se této specializace oznámení týká. V takovém případě je vhodné, aby informace o těchto příslušných osobách byla uveřejněna ve smyslu výše uvedeného ustanovení ZOO. 2) Již určená příslušná osoba při vyřizování oznámení zjistí, že je pro jeho prošetření potřeba konzultace s jinou osobou z dané organizace, která má k tomu požadovanou kvalifikaci, přičemž nelze zaručit utajení totožnosti oznamovatele, dalších osob nebo informací které by mohly zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení. V takovém případě dojde k určení „*ad hoc* příslušné osoby“ až v tento moment, pro jeden konkrétní případ a taková změna se týká pouze jednoho konkrétního oznamovatele. Informaci o této příslušné osobě tedy není nutné uveřejňovat ve smyslu § 9 odst. 2 písm. b) bod 2 ZOO, nicméně je vhodné o tomto postupu informovat konkrétního oznamovatele, jehož se takový postup týká. Z důvodů uvedených výše by však k tomuto postupu mělo docházet pouze v naprosto výjimečných případech, případně se souhlasem oznamovatele.

- Povinný subjekt musí mít možnost příslušnou osobu kontrolovat a zadávat jí úkoly, zároveň tím však nesmí zasahovat do její nestrannosti či do řádného výkonu její činnosti podle ZOO. Lze proto doporučit, aby příslušná osoba sbírala statistické anonymizované údaje o své činnosti a v zájmu transparentnosti zprávu o své činnosti (počet oznámení, okruhy oznamovaných porušení, délka řešení oznámení, typy navržených a provedených nápravných opatření atd.) např. jednou ročně zveřejňovala.
- Činnost příslušné osoby může být velmi psychicky náročná s ohledem na tlaky, kterým může být příslušná osoba vystavena, a to ať už od povinného subjektu, kolegů nebo oznamovatele. Příslušná osoba by tak v souvislosti s vykonáváním agendy ochrany oznamovatelů neměla zanedbávat péči o své psychické zdraví a v případě potřeby požádat o pomoc, která jí je buď v dané organizace nebo jinde dostupná.

2 ZJEDNODUŠENÝ POSTUP PŘI PŘÍJMU A POSUZOVÁNÍ OZNÁMENÍ

Obrázek 1: Obecný postup vyřízení oznámení

Vysvětlivky a doplňující informace k postupu vyřízení oznámení:

* Lhůta pro vyrozumění oznamovatele o naložení s oznámením nesmí přesáhnout 3 měsíce od dne přijetí oznámení (viz blíže [Posouzení důvodnosti oznámení](#)). Oznamovatel nebude vyrozuměn, pokud výslovně požádal, aby nebyl vyrozuměn nebo pokud je zřejmé, že by vyrozuměním došlo k prozrazení jeho totožnosti (viz blíže [Posouzení důvodnosti oznámení](#)). To platí obdobně pro poskytování potvrzení o přijetí oznámení (viz blíže [Potvrzení přijetí oznámení](#)).

2.1 Příjem oznámení

Oznámení lze podat písemně nebo ústně. Oznamovateli musí být k dispozici obě možnosti.

Povinný subjekt může **písemná oznámení** přijímat např. (jedním nebo všemi) následujícími způsoby: e-mailem, prostřednictvím k tomu určenému softwaru (aplikace) anebo klasicky formou poštovního dopisu.

Ústní podání může mít podobu např. telefonického hovoru, oznámení prostřednictvím k tomu určenému softwaru nebo k němu může dojít během osobní schůzky mezi oznamovatelem a příslušnou osobou, jestliže o to oznamovatel požádá. V případě, že si oznamovatel přeje podat oznámení osobně, příslušná osoba je povinna mu vyhovět a sjednat si s ním schůzku **do 14 dnů** od takové žádosti.

§ 12

Postup příslušné osoby po podání oznámení

(1) Prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému lze oznámení podat ústně nebo písemně. Požádá-li o to oznamovatel, je příslušná osoba povinna oznámení přijmout osobně v přiměřené lhůtě, nejdéle však do 14 dnů ode dne, kdy o to oznamovatel požádal.

Ústní oznámení je nutné zaznamenat. Zákon připouští pořízení nahrávky rozhovoru (pouze s předem vysloveným souhlasem oznamovatele¹) anebo vytvoření písemného záznamu rozhovoru. Písemný záznam oznámení **nemusí být doslovným přepisem oznámení**, ale měl by věrně vystihnout podstatu oznámení (viz [Příloha č. 1](#)).

V obou případech musí být oznamovateli poskytnuta možnost, aby se k nahrávce nebo záznamu rozhovoru vyjádřil, a tedy jej případně i doplnil. Takovéto vyjádření může mít podobu pouhého potvrzení správnosti a věcnosti nahrávky či záznamu, anebo se může jednat fakticky o doplnění nebo zpřesnění podaných informací. Vyjádření je součástí záznamu a je archivováno.

§ 19

Zaznamenávání ústně podaných oznámení

O ústním oznámení se pořídí jeho zvuková nahrávka nebo záznam, který věrně zachycuje podstatu ústního oznámení. Zvukovou nahrávku ústního oznámení lze pořídit pouze se souhlasem oznamovatele. Příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec umožní oznamovateli, aby se k záznamu nebo přepisu zvukové nahrávky, byl-li pořízen, vyjádřil; vyjádření oznamovatele se k záznamu nebo přepisu přiloží.

2.2 Potvrzení přijetí oznámení

O přijetí oznámení je nutné **písemně** vyrozumět oznamovatele **do 7 dnů** od přijetí. Takový postup se uplatní bez ohledu na formu podání, a tedy i v případě, že bylo podáno oznámení ústně, a to i osobně. Oznamovatel by totiž i v těchto případech měl disponovat důkazem o tom, že oznámení skutečně podal a příslušná osoba o tom, že oznámení přijala. V případě ústního oznámení může být potvrzení přijetí oznámení obsaženo v záznamu o přijetí oznámení, které je oznamovateli zasláno.

Řádným vyrozumíváním oznamovatele lze předcházet tomu, že se oznamovatel namísto toho, aby oznamované jednání řešil interně, obrátil buď na Ministerstvo spravedlnosti coby vnější oznamovací systém (případně jiný příslušný orgán veřejné moci) nebo oznámení přímo uveřejní. Povinný subjekt se tak připraví o možnost oznámení **efektivně interně vyřešit**, zároveň se může vystavit i **reputačnímu riziku** atp.

¹ V případě, že v rámci vnitřního oznamovacího systému je možnost nahrání hlasového záznamu (oznámení), je potřeba, aby takovéto technické řešení umožnilo vyjádření souhlasu oznamovatele s takovou nahrávkou. Nelze tedy začít nahrávat automaticky každý telefonát volající na číslo oznamovacího systému, ale oznamovatel po hlasovém poučení musí např. stisknout stanovené číslo, které spustí hlasový záznam, čímž vyjádří svůj souhlas s nahráváním.

Je-li oznámení **podáváno postupně**, tedy nikoliv v jednom dni (např. kvůli rozsáhlému důkaznímu materiálu), lhůta pro potvrzení přijetí oznámení, respektive lhůta pro jeho vyřízení, začíná plynout až od okamžiku, kdy je oznámení skutečně podáno, tedy **podáno v kompletním rozsahu**. Takový případ je však potřeba odlišovat od situace, kdy oznamovatel nejprve podá z jeho pohledu úplné oznámení, avšak příslušná osoba se ho návazně doptává na některé skutečnosti. V takovém případě lhůta běží standardně od přijetí oznámení.

Výjimkou z povinnosti potvrdit přijetí oznámení je situace, kdy si to oznamovatel výslovně nepřaje. Takovýto nesouhlas (žádost oznamovatele) by měl být z důvodu ochrany příslušné osoby a jako důkaz toho, že splnila všechny své zákonné povinnosti, výslovně uveden v písemně podaném oznámení, anebo zachycen v nahrávce rozhovoru či záznamu z jednání v případě ústního oznámení.

Další výjimkou z povinnosti potvrdit příjem oznámení je situace, kdy by zasláním potvrzení mohla být prozrazena totožnost oznamovatele. Takové případy nebudou zřejmě příliš časté, ale lze si představit např. situaci, kdy je jako kontaktní adresa uvedena adresa shodná s adresou zaměstnavatele nebo e-mailová adresa svým názvem vede k úvaze, že by k ní mohlo mít přístup více osob (např. neobsahuje jméno oznamovatele)².

Obecně ale platí, že takovéto situace bude nutné ze strany příslušné osoby vykládat spíše restriktivně a předpokládat, že oznamovatel, který bude mít z vyrozumívání obavy, o vynechání tohoto kroku obvykle explicitně **požádá**.

ZOO takovou povinnost příslušné osobě sice neukládá, ale jako příklad dobré praxe lze uvést, že současně s potvrzením přijetí oznámení Ministerstvo spravedlnosti zasílá i základní informace pro oznamovatele (viz [Příloha č. 2](#)).

§ 12

(2) O přijetí oznámení podle odstavce 1 je příslušná osoba povinna do 7 dnů ode dne jeho přijetí písemně vyrozumět oznamovatele, ledaže

- a) oznamovatel výslovně požádal příslušnou osobu, aby ho o přijetí oznámení nevyrozumívala, nebo
- b) je zřejmé, že vyrozuměním o přijetí oznámení by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele jiné osobě.

Přestupková odpovědnost

Nevyrozumění oznamovatele o přijetí oznámení do 7 dnů dle § 12 odst. 2 ZOO je přestupkem povinného subjektu dle § 26 odst. 1 písm. g) ZOO s možnou sankcí až 1 000 000 Kč.

2.3 Oznámení (ne)spadající pod působnost zákona

Oznamovatelem ve smyslu ZOO je fyzická osoba, která podá oznámení o **možném** protiprávním jednání³ spadajícím do jedné z vymezených kategorií (věcná působnost), k němuž

² V takovýchto případech se bude příslušná osoba snažit dojednat „bezpečný“ komunikační kanál s oznamovatelem např. telefonátem nebo prostřednictvím osobního setkání.

³ Jde o informace o možném protiprávním jednání, které má znaky trestného činu nebo porušuje tento zákon, jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie. Pojem oznámení je vymezen tak, aby pod něj bylo možné podřadit co nejširší okruh podnětů, včetně těch, která nesplňují některé formální náležitosti podání dle § 37 zákona

došlo nebo má dojít u osoby pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti (osobní působnost).

Oznamovatel není povinen provést bezchybnou právní analýzu z hlediska toho, zda jím oznamované protiprávní jednání spadá do věcné působnosti ZOO. Až na případy **zjevně překračující rámec věcné působnosti** tak lze příslušným osobám doporučit, aby s oznámením a oznamovatelem zacházely v režimu ZOO. S konečnou platností bude moci o oznamovatelově nároku na ochranu rozhodnout ve sporných případech až soud.

Kazuistika

Oznamující osoba zaslala prostřednictvím vnějšího oznamovacího systému Ministerstva spravedlnosti toto oznámení:

„Je velice špatně co se děje v této době. Zadal jsem zakázku panu AB. Vše bylo v pořádku. Pak nastalo špatné objednávání a špatná smlouva -(toho jsem si nevšiml, protože na zakázce už se pracovalo, tak jsem to neřešil), kterou mi poslal do emailu. Zde jsem přiložil jméno, které nesedí ale on pracuje na jméno CD. Pozval si zedníka EF ze Stavby EF- ten pracoval dle pokynu AB. Pak jsem se nechal přesvědčit ať odejdu od AB, že mi to dodělá co je zaplacené i to další. To jsem udělal a nakonec jsem dopadnul jak male děcko. Proto píši vám ať si to prověříte než oklamou další lidi. Děkuji za jakoukoli odpověď, vím že peníze už mi to asi nevrátí. Mam I video ale to zde nejde odpady pěkně uložené v rohu .a my sto kde mají být zaházené . záchod jsem přiložil a voda taky špatně úplně na jinačí zdi .Oprava bude náročná já vím největší fušer je domácí který si to nepohlídá . chodím do práce a pracuji na směny byl jsem důvěřivý. teď oči pro pláč . musí se začít od znova.“

Obdobně ani příslušná osoba není povinna oznamované protiprávní jednání neomylně právně kvalifikovat, a to tím spíš, že na ni ZOO neklade žádné požadavky stran odborného vzdělání ani zkušeností. ZOO pak negarantuje ochranu oznamovatelům, kteří učinili oznámení vědomě nepravdivé, tedy takové, u kterého oznamovatel neměl oprávněné důvody se domnívat, že se zakládá na pravdivých informacích.

Oproti posouzení věcné působnosti lze však poněkud přísněji přistoupit k požadavku na rozpoznání osobní působnosti zákona. **Osobní působnost** znamená vymezení okruhu adresátů právní normy, kterým z ní plynou stanovená práva a povinnosti. Z pohledu oznamovatelů osobní působnost znamená, že ZOO chrání oznamovatele, kteří mají k subjektu, u něž mělo dojít k protiprávnímu jednání, nějakou formu pracovního vztahu, spolupracují s ním, pracovali u něj, nebo se u něj ucházeli o práci.

§ 2

Oznámení

(1) Oznámení obsahuje informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou

č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Oznamovat lze i protiprávní jednání nedosahující společenské škodlivosti jednání, které má znaky trestného činu, nicméně v takovém případě je zároveň nutné, aby se veškeré jiné oznamované skutečnosti týkaly porušení předpisů spadajících do oblastí vymezených v § 2 odst. 1 ZOO. Z hlediska povahy takových protiprávních jednání, která nedosahují společenské škodlivosti trestného činu a zároveň spadají do výše zmíněných oblastí, půjde typicky zejména o přestupky a o kárné a disciplinární delikty. Dále takovým jednáním může být např. nedodržování povinností, podmínek, postupů, zásad či lhůt (např. podle § 6, § 41 odst. 5, 6, § 50 a § 263 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek nebo § 1830 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Použité slovní spojení „**možné protiprávní jednání**“ v sobě zahrnuje jak již dokonané jednání, tak jednání, ke kterému teprve může dojít, důvodná podezření na taková jednání, jednání, které si oznamovatel nesprávně kvalifikuje jako spadající do věcné působnosti návrhu zákona apod.

obdobnou činnost, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti,

Okruh osob, které jsou chráněny ZOO a na které dopadá osobní působnost ZOO, je vymezen také v § 4 odst. 2 ZOO.

§ 4

Odvetná opatření

(2) Odvetnému opatření nesmí být vystaven oznamovatel ani

- a) osoba, která poskytla pomoc při zjišťování informací, které jsou obsahem oznámení, podání oznámení nebo posouzení jeho důvodnosti,
- b) osoba, která je ve vztahu k oznamovateli osobou blízkou,
- c) osoba, která je zaměstnancem nebo kolegou oznamovatele,
- d) osoba oznamovatelem ovládaná,
- e) právnická osoba, v níž má oznamovatel účast, osoba ji ovládající, jí ovládaná osoba nebo osoba, která je s touto právnickou osobou ovládaná stejnou ovládající osobou,
- f) právnická osoba, jejíhož voleného orgánu je oznamovatel členem, osoba ovládající, ovládaná nebo osoba ovládaná stejnou ovládající osobou,
- g) osoba, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo
- h) svěřenský fond, jehož je oznamovatel nebo právnická osoba podle písmene e) nebo f) zakladatelem nebo obmyšleným nebo ve vztahu k němuž jsou oznamovatel nebo právnická osoba podle písmene e) nebo f) osobou, která podstatným způsobem zvýší majetek svěřenského fondu smlouvou nebo pořízením pro případ smrti.

Věcná působnost určuje, které společenské vztahy či typy chování jsou regulovány příslušnou právní normou. Pod věcnou působnost ZOO tak spadá protiprávní jednání, které z pohledu příslušné osoby může naplnit skutkovou podstatu trestného činu nebo přestupku, porušuje ZOO nebo jiný právní předpis ve vymezených oblastech.

§ 2

Oznámení

(1) Oznámení obsahuje informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti, a které

- a) má znaky trestného činu,
- b) má znaky přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč,
- c) porušuje tento zákon, nebo
- d) porušuje jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie v oblasti
 1. finančních služeb, povinného auditu a jiných ověřovacích služeb, finančních produktů a finančních trhů,
 2. daně z příjmů právnických osob,

3. předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
4. ochrany spotřebitele,
5. souladu s požadavky na výrobky včetně jejich bezpečnosti,
6. bezpečnosti dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích,
7. ochrany životního prostředí,
8. bezpečnosti potravin a krmiv a ochrany zvířat a jejich zdraví,
9. radiační ochrany a jaderné bezpečnosti,
10. hospodářské soutěže, veřejných dražeb a zadávání veřejných zakázek,
11. ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví,
12. ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů,
13. ochrany finančních zájmů Evropské unie, nebo
14. fungování vnitřního trhu včetně ochrany hospodářské soutěže a státní podpory podle práva Evropské unie.

Aby oznámení **spadalo pod působnost ZOO** musí být naplněna **osobní i věcná působnost** zákona. Pokud je splněna pouze jedna z těchto podmínek a druhá nikoliv, pak se **nejedná** o oznámení spadající pod ZOO.

Oznamovatel může za účelem odhalení protiprávního jednání také oznamovat i řadu skutečností, které by jinak byly chráněny např. na základě mlčenlivosti stanovené v pracovní smlouvě, chráněny bankovním tajemstvím apod. Na druhou stranu zákon také explicitně vymezuje, které profese či činnosti jsou vázány ve vztahu ke své činnosti mlčenlivostí, kterou ZOO neprolamuje.

§ 3

Výjimky z porušení smluvní nebo zákonné povinnosti a informace, jejichž oznámení se za oznámení nepovažuje

(1) Měl-li oznamovatel oprávněné důvody se domnívat, že oznámení bylo nezbytné pro odhalení protiprávního jednání podle § 2 odst. 1, oznámení není porušením bankovního tajemství, smluvní povinnosti zachovávat mlčenlivost, povinnosti zachovávat mlčenlivost podle daňového řádu ani povinnosti zachovávat mlčenlivost podle jiných právních předpisů upravujících práci nebo jinou obdobnou činnost, s výjimkou povinnosti

a) zajistit ochranu utajovaných informací a informací, jejichž vyjádření by zjevně mohlo ohrozit probíhající trestní řízení, nebo ochranu zvláštních skutečností podle zákona upravujícího krizové řízení,

b) zachovávat mlčenlivost při výkonu činnosti

1. notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta,
2. státního zástupce, asistenta státního zástupce a právního čekatele,
3. advokáta a advokátního koncipienta,
4. soudního exekutora, exekutorského kandidáta a exekutorského koncipienta,
5. soudce, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce a justičního kandidáta,

6. zaměstnance notáře, soudního exekutora, advokáta a zaměstnance společnosti, prostřednictvím které advokát vykonává advokacii jako společník podle zákona upravujícího výkon advokacie, nebo obdobné zahraniční společnosti, nebo další osoby, která se v rámci takové společnosti podílí na poskytování právních služeb,

c) zachovávat mlčenlivost při poskytování právní pomoci v řízení před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci, nebo

d) zachovávat mlčenlivost při poskytování zdravotních služeb.

(2) Oznámení a jednání oznamovatele nebo osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) v souvislosti se zjišťováním informací, které se později staly obsahem oznámení, není porušením smluvní nebo zákonné povinnosti, s výjimkou případů, kdy je jednáním v souvislosti se zjišťováním takových informací spáchán trestný čin nebo pokud oznamovatel nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) neměli oprávněný důvod se domnívat, že oznámení bylo nezbytné pro odhalení možného protiprávního jednání. Ustanovení odstavce 1 tím není dotčeno.

Mezi výjimky z možnosti podat oznámení spadají některé chráněné informace, především informace týkající se bezpečnosti státu.

§ 3

(3) Oznámením podle tohoto zákona není část oznámení, která obsahuje informace

a) jejichž oznámení by mohlo bezprostředně ohrozit podstatný bezpečnostní zájem České republiky; podstatným bezpečnostním zájmem České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí

1. svrchovanost, územní celistvost a demokratické základy České republiky,

2. vnitřní pořádek a bezpečnost, včetně kritické infrastruktury a informačních systémů veřejné správy,

3. ve větším rozsahu životy a zdraví osob,

4. ochrana informací o veřejných zakázkách v oblasti obrany nebo bezpečnosti, ledaže je zadávání těchto zakázek upraveno předpisem Evropské unie,

5. plnění mezinárodních závazků v oblasti obrany,

6. významné bezpečnostní operace, nebo

7. bojeschopnost ozbrojených sil České republiky,

b) o činnosti zpravodajských služeb České republiky, nebo

c) jejichž oznámení by představovalo porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost duchovních v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo práva obdobného zpovědnímu tajemství.

Uvedená problematika je detailně vysvětlena v [Metodice k zákonu č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů](#). Podstatné nicméně je, že zatímco oznámení (respektive jejich části) podle § 3 odst. 3 ZOO nelze vůbec považovat za oznámení ve smyslu ZOO a příslušná osoba se jimi tedy v režimu ZOO nemusí zabývat, totéž však neplatí o oznámeních obsahujících informace podle § 3 odst. 1 ZOO. Jestliže oznamovatel poruší některou z povinností mlčenlivosti či povinnost chránit některé zákonem vymezené informace ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) až d) ZOO, bude sice odpovědný za porušení takovéto povinnosti (mlčenlivosti), nicméně stále se bude jednat o oznámení podle ZOO a příslušná osoba je s ním povinna nakládat odpovídajícím způsobem.

Pro příslušnou osobu bude nicméně pravděpodobně ještě více než pro samotného oznamovatele v řadě případů složité kvalifikovat, zda oznámení obsahuje informace, na které se vztahuje

specifická zákonná ochrana. V případě nejistoty doporučujeme za současného zachování důvěrnosti danou věc konzultovat s právním oddělením dané organizace. Pokud takový postup není s ohledem na potřebu zachování ochrany totožnosti oznamovatele anebo dalších osob v obdobných případech možný, je vhodné obrátit se s prosbou o konzultaci přímo na Ministerstvo spravedlnosti, případně na nějakou z neziskových organizací, která se whistleblowingem rovněž zabývá.

V případě, že příslušná osoba obdrží oznámení⁴ nespádající pod působnost ZOO, má povinnost **bez zbytečného odkladu od okamžiku, kdy takovou skutečnost zjistí**, o tom písemně vyrozumět oznamovatele.

§ 12

(4) Zjistí-li příslušná osoba při posuzování důvodnosti oznámení, že nejde o oznámení podle tohoto zákona, bez zbytečného odkladu o tom písemně vyrozumí oznamovatele.

Vymezení „**bez zbytečného odkladu**“ záměrně nestanoví přesně vymezenou lhůtu a vždy bude posuzováno individuálně. V případech, kdy je z oznámení na první pohled zřejmé, že se jedná o oznámení nespádající pod ZOO, lze doporučit odpovědět obratem nebo v řádu jednotek dnů od jeho přijetí.

Pokud se jedná o postup, který ZOO vymezuje jako „bez zbytečného odkladu“, pak lze uvést právní větu Nejvyššího soudu, který v rozsudku ze dne 10. 12. 2013, sp. zn. 32 Cdo 2484/2012 dovodil, že: „jde o velmi krátkou lhůtu, již je míněno bezodkladné, neprodlené, bezprostřední či okamžité jednání směřující ke splnění povinnosti či k učinění právního úkonu či jiného projevu vůle, přičemž doba trvání lhůty bude vždy záviset na okolnostech konkrétního případu.“

Jiná situace může nastat v případech, kdy na základě podaných informací nebude zřejmé, zdali jde o oznámení spadající pod působnost ZOO a bude nutné se oznamovatele v této věci dotázat. V takovýchto případech bude oznamovatel vyrozuměn až poté, kdy příslušná osoba získá dostatek informací, na jejichž základě bude možné učinit závěr o nepříslušnosti oznámení. I v těchto případech je ovšem nutné dodržet stanovené lhůty pro potvrzení přijetí či posouzení oznámení.

Písemné vyrozumívání nemusí být realizováno oficiálními dopisy např. s dodejkou, nicméně mělo by být prováděno **prokazatelným způsobem** (např. e-mailem).

Kazuistika

Příslušná osoba prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému městského úřadu obdržela toto oznámení, v němž podatel uvedl:

„Dobrý den. Sousedka mě ustavičně sleduje a kameruje. Nevím, kdo jí to povolil. Běžte zkontrolovat ten její byt. Pan X.“

K oznámení bylo přiloženo několik rozmazaných fotografií, z nichž nebylo možné vyvodit žádné protiprávní jednání.

Příslušná osoba ve své odpovědi, kterou odeslala následující den po obdržení oznámení, uvedla:

„Vážený pane X,

⁴ Může se jednat i o oznámení od kategorie osob, které dotýčný povinný subjekt vyloučil z možnosti podat oznámení.

oznamovací systém městského úřadu XY slouží k přijímání oznámení podle § 2 odst. 1 zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů (dále jen „ZOO“). V ustanovení odkazovaného § 2 je uvedeno, že oznámení „obsahuje informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti, a které má znaky trestného činu, má znaky přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, porušuje tento zákon, nebo porušuje jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie“.

Jelikož se ve Vašem případě nejedná o protiprávní jednání spojené s prací nebo jinou obdobnou činností, Vaše oznámení nespadá pod působnost ZOO a nejsme tudíž příslušní k jeho řešení.“

Příslušná osoba nad rámec svých povinností vyplývajících ze ZOO podatele informovala o možnosti obrátit se na Policii ČR nebo Úřad pro ochranu osobních údajů.

2.4 Posouzení důvodnosti oznámení

ZOO nspecifikuje, jaké úkony má příslušná osoba činit, aby posoudila důvodnost oznámení.

Oznámení posuzuje příslušná osoba ve dvou rovinách. V první řadě posuzuje, zda jde o oznámení ve smyslu ZOO, tedy **spadající do jeho působnosti** (k tomu blíže [Oznámení \(ne\)spadající pod působnost zákona](#)). Ve druhé řadě pak posuzuje, zdali jde o oznámení do té míry věrohodné (popisované skutečnosti jsou uvěřitelné a logicky konzistentní, jsou ověřitelné nebo byly oznamovatelem doloženy), že je **lze považovat za důvodné** a je tudíž na místě se jím dále zabývat.

Ze zákona neplyne povinnost příslušné osoby „vyšetřit“ samotné ohlášené protiprávní jednání tak, že by postupovala jako jakýsi kvazi policejní orgán nebo že by bylo např. její povinností aktivně bránit uplatnění případných odvetných opatření atp.

Obecně lze uvést dva základní rámce, v nichž se bude příslušná osoba při posuzování důvodnosti oznámení pohybovat:

- a) Zaměstnavatel (povinný subjekt) **přijal vnitřní předpis upravující způsob posuzování oznámení** a udělil k tomu příslušné osobě potřebné kompetence a ostatním osobám v dané organizaci tomu odpovídající povinnosti. Pokud to vnitřní předpis příslušné osobě umožňuje, může si na základě něj např. vyžadovat interní materiály zaměstnavatele či jiných zaměstnanců, požadovat po zaměstnancích vyjádření k rozhodným skutečnostem nebo vstupovat do jinak nepřístupných objektů atp.

Takovýto postup lze povinnému subjektu doporučit z toho důvodu, aby se příslušná osoba mohla oznámením efektivně zabývat. Vzor základního vnitřního předpisu je dostupný [zde](#).

- b) V případě, že **takovýto předpis nebyl přijat**, bude ve většině případů příslušná osoba odkázána na informace poskytnuté oznamovatelem, informace v organizaci veřejně dostupné a informace, které jí další osoby dobrovolně poskytnou.

V obou případech lze ovšem doporučit, aby příslušná osoba s oznamovatelem při posuzování oznámení průběžně komunikovala. Kromě toho, že příslušná osoba může tímto způsobem získat informace a podklady, které podstatu oznámení v mezích možného co nejprecizněji doloží či napomohou vyjasnit, v čem oznamující osoba shledává protiprávní jednání, je ve většině případů vhodné zároveň oznamovateli podávat informace o tom, jak posuzování oznámení probíhá a postupuje, aby věděl, že jeho oznámení „nespadlo pod stůl“ a opravdu se jím někdo zabývá.

V případě, že příslušná osoba nebude ve vztahu k obsahu oznámení nadána odbornou způsobilostí k tomu, aby byla schopna po odborné či právní stránce posoudit podané oznámení či jeho části, může požádat, pokud je to u povinného subjektu možné, o odbornou konzultaci osobu k tomu povolovanou, která není pověřena jako příslušná osoba. I v tomto případě však musí být striktně zachována důvěrnost ve vztahu k totožnosti osob a informací majících na oznámení nějakou vazbu. Příslušná osoba tedy musí v takovém případě postupovat s co největší předběžnou **opatrností** a prizvanému „odborníkovi“ zpřístupnit pouze takové informace, které **důvěrnost oznámení neohroží**.

Obdobně bude nutné postupovat, jestliže bude příslušná osoba postavena před otázku, zda upřednostnit řádné posouzení důvodnosti⁵ oznámení, nebo ochranu totožnosti oznamovatele. I v takovém případě by měla upřednostnit ochranu oznamovatele, ledaže by k pokračování posuzování důvodnosti i za takových okolností udělil **souhlas**. V takovém případě však musí být **jasně informován** a seznámen s důsledky, které pro něho takový postup může mít.

Na posouzení oznámení stanoví ZOO **30denní** lhůtu, kterou lze prodloužit **nejvýše dvakrát**. K prodloužení lhůty může dojít pouze „v případech skutkově nebo právně složitých“. Za takovéto případy lze považovat oznámení, která obsahují podněty směřující k většímu počtu možných protiprávních jednání, jejichž posouzení si vyžaduje prostudování či získání většího množství podkladů. Zároveň se může jednat také o případy, u nichž je podstata oznamovaného jednání nejednoznačná a složitá.

§ 12

(3) Příslušná osoba je povinna posoudit důvodnost oznámení a písemně vyrozumět oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů, nejvýše však dvakrát. O prodloužení lhůty a důvodech pro její prodloužení je příslušná osoba povinna oznamovatele písemně vyrozumět před jejím uplynutím. Odstavec 2 se použije obdobně.

Přestupková odpovědnost

Nevyrozumění o posouzení důvodnosti oznámení v zákonných lhůtách je dle § 24 odst. 1 písm. c) ZOO přestupkem příslušné osoby s možnou pokutou ve výši až 20 000 Kč a dle § 26 odst. 1 písm. g) ZOO přestupkem povinného subjektu s možnou pokutou ve výši až 1 000 000 Kč. Odepření přijetí oznámení nebo neposouzení jeho důvodnosti je dle § 24 odst. 1 písm. b) ZOO přestupkem příslušné osoby s možnou pokutou ve výši až 50 000 Kč.

Pokud je oznámení posouzeno jako důvodné, pak bude obvykle i zřejmé v jakých oblastech činnosti povinného subjektu bylo toto porušení (protiprávní jednání) shledáno a příslušná osoba (nikoliv povinný subjekt) má **povinnost navrhnout nápravná opatření** k předejití nebo nápravě protiprávního stavu.

Škála těchto nápravných opatření může být typově poměrně široká a návrhy příslušné osoby mohou spadat do kategorie technicko-organizačních změn, úprav interních postupů nebo předpisů, provedení auditu či jiných kontrol nebo i zabránění uplatnění odvetných opatření (pokud jsou oznamována v rámci oznámení) vůči oznamovateli. V případě, že si příslušná

⁵ Typicky se může jednat o situaci, kdy informace indikující protiprávní jednání budou dostupné pouze úzkému okruhu osob a v kombinaci s dalšími okolnostmi (oznamovatel např. již dříve neformálně prezentoval svůj názor o nesprávnosti daného jednání) bude v návaznosti na aktivity příslušné osoby v rámci posuzování oznámení snadné identifikovat oznamovatele jako potenciálního autora oznámení.

osoba ve věci návrhů nápravných opatření nebude zcela jistá, může návrh konzultovat s oznamovatelem anebo případně s třetí osobou disponující ve vztahu k charakteru oznámení potřebnou odborností (v tomto případě ovšem podoba konzultace musí zohlednit požadavek důvěrnosti a ochrany identity oznamovatele a dalších osob).

ZOO počítá s tím, že navržená nápravná opatření nemusí být ze strany zaměstnavatele akceptována a může zvolit i jiné řešení, které oznámený „problém“ adresuje. S ohledem na povinnost vyrozumět oznamovatele o přijatých opatřeních lze na tuto fázi vyřízení oznámení nahlížet jako na dialog mezi oznamovatelem a povinným subjektem zprostředkovaný příslušnou osobou.

V některých případech může být vhodné oznamovatele informovat **již o navržených nápravných opatřeních, ačkoliv se nejedná o zákonnou povinnost příslušné osoby**. Může jít o situace 1) kdy je předběžné informování oznamovatele o nápravných opatřeních **vhodné a účelné**, např. pokud s ohledem na jeho dosavadní vystupování v rámci interního šetření nabyde příslušná osoba přesvědčení, že **v případě opačného postupu** existuje **na straně oznamovatele** nezanedbatelné riziko využití externích kanálů či uveřejnění oznámení, případně 2) kdy je oznamovatel informován **po předchozí konzultaci příslušné osoby se zaměstnavatelem**. Obecně však informování **předem o navržených** nápravných opatřeních může na straně oznamovatele vytvářet legitimní očekávání na přijetí opatření, která se následně nemusejí ukázat jako vhodná (příslušná osoba nemusí znát provoz tak dobře jako zaměstnavatel a může se stávat, že jí navrhovaná opatření nebudou vhodná nebo je nebude možné přijmout s ohledem na příliš vysoké finanční nebo jiné náklady).

Oznamovatel má v případě, že dospěje k závěru, že zaměstnavatel nepřijal vhodná nápravná opatření, možnost své oznámení podat i vnějšímu oznamovacímu systému Ministerstva spravedlnosti, přičemž nepřijetí vhodných nápravných opatření může být posouzeno jako přestupek. Zároveň může své oznámení po jeho podání a vyřízení na Ministerstvu spravedlnosti také např. medializovat, což může pro povinný subjekt znamenat provedení kontroly ze strany příslušného orgánu veřejné moci, reputační riziko atp. Transparentní komunikace s oznamovatelem může, obzvláště u skutkově či právně složitějších oznámení, tato rizika snížit. Pokud příslušná osoba nazná, že povinný subjekt nepřijal vhodná nápravná opatření, může (stejně jako oznamovatel) Ministerstvu spravedlnosti podat podnět k zahájení řízení o přestupku.

Kazuistika

Příslušná osoba obdržela oznámení o tom, že v ekonomickém oddělení zaměstnavatele, které má na starosti výběrová řízení, dochází k manipulacím, které zakládají podezření, že ze strany některých zaměstnanců dochází k ovlivňování procesu výběru dodavatele tak, aby byl vybrán dodavatel, k němuž tito zaměstnanci mají potenciálně osobní vazby. Příslušná osoba oznámení posoudila jako důvodné a navrhla provedení auditu, v jehož rámci se oznamované jednání potvrdilo, aniž by bylo na počátku adresně identifikováno korupční jednání konkrétních osob. Povinný subjekt v reakci na závěry auditu propustil zaměstnankyni oddělení, která byla oznamovatelkou tohoto protiprávního jednání. Ta následně podala oznámení vnějšímu oznamovacímu systému Ministerstva spravedlnosti, které podalo podnět orgánům činným v trestním řízení a věc navíc zčásti posoudilo jako možný přestupek uplatnění odvetných opatření a také jako nepřijetí vhodných nápravných opatření.

Zákon explicitně nestanoví lhůtu pro přijetí nápravných opatření, lze ale dovodit, že by k tomu mělo dojít ideálně v lhůtě **3 x 30 dnů** [(k tomu srov. přiměřeně § 7 odst. 1 písm. c) bod 1 ZOO)], tedy v maximální lhůtě pro posouzení oznámení.

Možnosti příslušné osoby ve věci navrhování a přijímání nápravných či preventivních opatření mohou být v případech oznámení vůči osobám, **kteří nejsou v zaměstnaneckém či obdobném vztahu vůči povinnému subjektu** a nad kterými povinný subjekt nevykonává žádnou kontrolní pravomoc a není vůči nim nadán prošetřovacími ani jinými personálními pravomocemi, poměrně omezené. I takové oznámení, ale příslušná osoba (jsou-li splněny ostatní zákonné podmínky a oznamovatel taková oznámení přijímá ve smyslu § 9 odst. 2 písm. b) bod 3) musí přijmout a **v rámci svých pravomocí a možností** prošetřit a navrhnout vhodná nápravná opatření.

Kazuistika

Příslušná osoba obdržela oznámení od zaměstnance externího dodavatele, že při výrobě produktů dodávaných povinnému subjektu dochází k nedodržování předepsaných výrobních postupů a že dodavatel již nedisponuje potřebnými certifikačními oprávněními. Příslušná osoba od oznamovatele získala interní komunikaci dodavatele, která oznamované jednání potvrdila. Oznamovatel nesouhlasil s poskytnutím svých osobních údajů, a protože poskytnutá interní komunikace byla takového charakteru, že by s vysokou mírou pravděpodobnosti mohla oznamovatele identifikovat, nebylo možné ji pro potřeby nápravného opatření dále poskytnout. Příslušná osoba proto navrhla internímu oddělení technické kontroly provedení testů, které mohly potvrdit či vyvrátit oznamované porušování technických norem při výrobě subdodávek, a dále zaměstnavateli navrhla, aby byl dodavatel požádán, aby předložil kopie platných certifikačních oprávnění.

§ 12

(5) Je-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba povinnému subjektu navrhne opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu. Je-li oznámení podáno u příslušné osoby povinného subjektu, pro který oznamovatel nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, navrhuje příslušná osoba nápravná opatření osobě, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nevylučuje-li to povaha věci. Nepřijme-li povinný subjekt opatření navržené příslušnou osobou, přijme k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření; to neplatí, jde-li o opatření navržené jiné osobě než povinnému subjektu, který tuto příslušnou osobu určil. O přijatém opatření povinný subjekt neprodleně vyrozumí příslušnou osobu, která o něm bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele. Odstavec 2 se použije obdobně.

Přestupková odpovědnost

Nepřijetí vhodných opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu v návaznosti na podané oznámení je dle § 26 odst. 1 písm. h) ZOO přestupkem povinného subjektu, za nějž lze uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč.

2.4.1 Nedůvodné oznámení

I v případě, že oznámení není posouzeno jako důvodné, má příslušná osoba **povinnost o tom písemně vyrozumět oznamovatele bez zbytečného odkladu od okamžiku, kdy takovou skutečnost zjistí.**

Vymezení „**bez zbytečného odkladu**“ záměrně nestanoví přesně vymezenou lhůtu a vždy bude posuzováno individuálně. V případech, kdy je z oznámení na první pohled zřejmé, že se jedná o oznámení nedůvodné, lze doporučit odpovědět obratem nebo v řádu jednotek dnů od jeho přijetí. Z dikce zákona lze vyvodit, že by sdělení o výsledku posouzení **mělo obsahovat i zdůvodnění**, proč takový závěr příslušná osoba přijala.

Zákon rovněž ukládá povinnost příslušné osoby informovat oznamovatele o tom, **že se může obrátit na orgán veřejné moci**. Takovýmto orgánem může být Ministerstvo spravedlnosti, jiný přestupkový orgán (např. inspekce práce), orgány činné v trestním řízení anebo jiné příslušné kontrolní či dohledové orgány. Skutečnost, že příslušná osoba spáchání protiprávního jednání neshledala, ještě nemusí znamenat, že k protiprávnímu jednání skutečně nedošlo a že příslušný orgán veřejné moci nemůže učinit odlišný závěr.

§ 12

(6) Není-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že na základě skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které jí jsou známy, neshledala podezření ze spáchání protiprávního jednání, nebo shledala, že oznámení se zakládá na nepravdivých informacích, a poučí oznamovatele o právu podat oznámení u orgánu veřejné moci.

2.5 Anonymní oznámení

Anonymní oznámení nespádají pod působnost ZOO, resp. oznamovatel se do doby, než sdělí svou identitu (tj. než bude jeho totožnost odhalena osobě, která by vůči němu mohla uplatnit odvetná opatření), **nemůže dovolávat ochrany podle ZOO** ani postupů ve vztahu k vyřizování oznámení, jaké ZOO stanoví. Přesto i posuzování anonymních oznámení může být z pohledu povinného subjektu smysluplné, přičemž by měl vnitřním předpisem jasně stanovit, jak k anonymním oznámením přistupovat. Anonymní oznámení mohou na jednu stranu představovat jistou administrativní zátěž, jakkoliv se z poznatků Ministerstva spravedlnosti nepotvrdilo, že by povinné subjekty přijímající anonymní oznámení byly zavaleny šikanózními či bagatelními oznámeními. Na druhou stranu z různých statistik je patrné, že čím závažnější oznamované protiprávní jednání je, tím spíše se oznamovatelé bojí odhalit svou identitu. Často jde také o osoby, které jsou v dané organizaci vysoce postaveny a vystavují se tedy úměrně vysokému osobnímu riziku. Nicméně i v případě, že se povinný subjekt rozhodne anonymní oznámení přijímat a vyřizovat, tato stále **nespádají do režimu ZOO** a povinný subjekt tak ve vztahu k nim není vázán povinnostmi podle tohoto zákona.

Při posuzování anonymních oznámení hraje klíčovou roli **kvalita oznámení** ve smyslu doložených informací a to, zdali anonymní oznamovatel **sdělil komunikační kanál**, jehož prostřednictvím s ním lze komunikovat (např. prostřednictvím neidentifikujícího e-mailu). Pokud anonymní oznamovatel komunikuje, posuzování anonymního oznámení nemusí být příliš odlišné od běžného oznámení. V případě, kdy je příslušná osoba odkázána pouze na zaslané podklady a anonymní oznamovatel nekomunikuje, vychází z těchto podkladů.

Kazuistika

Příslušná osoba obdržela oznámení z adresy sikana2024@seznam.cz od oznamovatele, který se představil jako Jan Novák a který uvedl: „*Zamítli mi stížnost na porušení kariérního postupu. Měl jsem se stát vedoucím a nestal, protože jsou vybírání netransparentně a podvodem následníci. Tento propracovaný systém podvodu znemožňuje kariérní postup zaměstnancům. Je to fraška a demotivující nerovné zacházení. Už to vyšetřovali, ale žádné opatření nebylo přijato, je třeba prověřit kompetentnost vedoucích – jednájí ruku v ruce s podvodníky! Je to nerovné zacházení a bossing!!*“. Žádné další dokumenty k tomuto oznámení nebyly přiloženy.

Příslušná osoba se na pana Nováka obrátila s žádostí o doplnění informací. Po týdnu, kdy na tuto žádost nikdo nereagoval, požádala opět o doplnění informací, ale opět bez reakce. Oznámení uzavřela tak, že z důvodu obecného a neurčitého obsahu oznámení, které bylo zřejmě podáno pod anonymní

identitou, nebylo možné oznámení posoudit jinak než jako nedůvodné oznámení. Toto sdělení zaslala oznamovateli.

§ 2

(2) Oznámení obsahuje údaje o jménu, příjmení a datu narození, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele; má se za to, že údaje o totožnosti oznamovatele jsou pravdivé. Oznámení nemusí obsahovat údaje podle věty první, pokud bylo podáno osobou, jejíž totožnost je příslušné osobě podle § 10 nebo státnímu zaměstnanci podle § 13 známa.

§ 4

(3) Jde-li o oznámení, které neobsahuje údaje o jménu, příjmení a datu narození, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, náleží oznamovateli a osobám uvedeným v odstavci 2 písm. a) až h) ochrana podle tohoto zákona a jiných právních předpisů od okamžiku, kdy jejich totožnost vyjde najevo tomu, kdo je může vystavit odvetnému opatření.

2.6 Důvěrnost oznámení

Příslušná osoba má povinnost neposkytnout žádné informace, které by mohly zmařit nebo ohrozit účel oznámení. Těmito informacemi jsou nejčastěji informace týkající se obsahu či charakteru oznámení, identity oznamovatele, pomáhajících osob nebo také identity osob vůči nimž oznámení směřuje, jejichž zpřístupnění by mohlo zabránit prošetření oznamovaného jednání, přijetí nápravných opatření nebo vést k uplatnění odvetných opatření vůči oznamovateli či jemu pomáhajícím osobám. Příslušná osoba musí pro naplnění tohoto cíle na prvním místě postupovat tak, aby informace o obsahu oznámení a identitě oznamovatele (a dalších osob) **nebyly k dispozici nikomu jinému než příslušným osobám**. Ve vztahu k této své povinnosti musí příslušná osoba zvažovat i své jednotlivé kroky v rámci posuzování oznámení, aby nevyvolala podezření, že (resp. kým) k podání oznámení došlo, a to především u osob proti nimž oznámení směřuje.

Příslušné osoby jednoho povinného subjektu **mohou** informace o oznámení a oznamovateli **sdílet mezi sebou**. V případě, že však oznamovatel v oznámení vyjádří **odůvodněný zájem** na tom, aby oznámení vyřizovala jedna konkrétní příslušná osoba, například ze zvýšené obavy z odvetných opatření či z nedodržení zachování nestrannosti při vyřizování oznámení, střetu zájmů atp. mělo by být jeho přání ze strany příslušných osob respektováno, ačkoliv nejde o povinnost, kterou by ukládal ZOO. Tento postup však může napomoci důvěryhodnosti celého vnitřního oznamovacího systému a ochotě oznamovatelů obracet se primárně na příslušné osoby namísto Ministerstva spravedlnosti či jiného orgánu veřejné moci.

V méně přísném režimu ochrany, než je tomu u oznamovatele a jeho pomocníků, funguje totožnost dotčené osoby, proti níž směřuje oznámení, kterou bude v určitých případech nutné odhalit **nezbytně širokému okruhu** osob tak, aby bylo možné oznámení prošetřit či přijmout vhodné nápravné opatření.

V případě, že příslušná osoba navrhuje takový typ nápravných opatření (např. interní prošetření auditním orgánem) nebo věc postupuje orgánu veřejné moci, přičemž charakter věci je takový, že se jako účelné jeví poskytnutí osobních údajů oznamovatele, lze tyto údaje poskytnout jen s jeho **písemným souhlasem**⁶. V případě soukromoprávních subjektů lze předpokládat, že ve většině případů⁷ budou podněty orgánům veřejné moci s ohledem na ochranu identity

⁶ Za dostačující písemný souhlas lze považovat i vyjádření prostřednictvím e-mailu.

⁷ S výjimkou oznamovací povinnosti u nejzávažnějších trestných činů. Viz [Oznamovací povinnost](#).

oznamovatele postupovány jen se souhlasem oznamovatele, zatímco správní orgány, resp. orgány veřejné moci se musí řídit zvláštními právními předpisy a identitu oznamovatele stejně jako oznamované protiprávní jednání budou muset v zásadě postupovat k prošetření příslušnému orgánu veřejné moci, s čímž by měl být oznamovatel od počátku srozuměn (více viz [Oznamovací povinnost](#)).

V případě, že takovýto souhlas oznamovatel nedá, pak je **nutné ho respektovat** i za cenu, že dojde k ovlivnění kvality či rozsahu navržených nápravných opatření.

V případě, že **je nutné** věc postoupit příslušnému orgánu veřejné moci a oznamovatel nedal souhlas s poskytnutím osobních údajů, může nastat situace, že tento orgán si v reakci na zasláný podnět bez osobních údajů tyto osobní údaje na základě svého zákonného zmocnění vyžádá. V případě, že je toto zákonné zmocnění relevantní⁸, pak příslušná osoba **musí tyto osobní údaje poskytnout**. Před tím, než tak učiní je povinna oznamovatele **vyrozumět a vysvětlit mu (zákonně) důvody**, na jejichž základě tyto informace postupuje. Oznamovatel má právo se k uvedenému vyjádřit, jakkoliv jeho kladné nebo negativní stanovisko nemá vliv na povinnost příslušné osoby tyto informace poskytnout. Toto stanovisko lze ovšem např. zprostředkovat příslušnému orgánu veřejné moci, aby mohl případně přizpůsobit svůj postup v reakci na vyjádření oznamovatele.

V případě, že by nastala atypická situace a oznamovatel své podání oznámení v rámci organizace sám „zveřejní“ a prozradí tak svou identitu oznamovatele ostatním zaměstnancům, lze doporučit, aby příslušná osoba postupovala ve svém jednání tak, **jako kdyby k tomu nedošlo**. Účelné ovšem bude učinit o této skutečnosti (**úřední**) **záznam**, a to včetně informace jak a od koho se o tom příslušná osoba dozvěděla.

Pro úplnost je vhodné také uvést, že příslušná osoba je dle § 11 odst. 1 písm. e) ZOO vázána mlčenlivostí o „*skutečnostech, o kterých se dozvěděla při výkonu své činnosti podle tohoto zákona, a to i po ukončení výkonu této činnosti*“.

Informace a osobní údaje, o nichž musí být zachována důvěrnost, **nelze poskytovat ani na základě žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb.**, o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

§ 20

Zákaz poskytnutí údajů

- (1) Příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec neposkytnou informace, které by mohly zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení. Tuto povinnost má i třetí osoba, která získá přístup k oznámením nebo do evidence údajů o přijatých oznámeních v rozporu s § 21 odst. 3.
- (2) Informace o totožnosti oznamovatele a osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) je možné poskytnout jen s jejich písemným souhlasem, ledaže jsou příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec povinni tyto informace poskytnout příslušným orgánům veřejné moci podle jiných právních předpisů; to platí obdobně pro informace o totožnosti osoby uvedené v oznámení, jde-li o postup podle hlavy III.
- (3) Poskytují-li příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec informaci o totožnosti oznamovatele orgánu veřejné moci podle odstavce 2, jsou povinni o tom předem oznamovatele vyrozumět společně s důvody, pro které jsou povinni informaci o totožnosti poskytnout, a umožnit oznamovateli, aby se k poskytnutí informace vyjádřil.

⁸ Např. Policie ČR disponuje takovýmto zákonným zmocněním, bez nějž by nemohla šetřit podezření na trestnou činnost.

Přestupková odpovědnost

Poskytnutí informace, která by mohla zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení, nebo informace o totožnosti oznamovatele nebo osob podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) ZOO bez jejich písemného souhlasu je přestupkem příslušné osoby podle § 24 odst. 1 písm. d) a e) ZOO, za který lze uložit pokutu až do výše 100 000 Kč.

Kazuistika

Příslušná osoba soukromoprávního povinného subjektu obdržela oznámení, v němž oznamovatel uváděl, že je obětí bossingu a diskriminace na základě pohlaví. Oznamovatel pracoval v oddělení s 32 zaměstnanci a tohoto jednání se měl dopouštět vedoucí oddělení. Oznamovatel doložil e-mailovou komunikaci a nahrávku rozhovoru, které nebyly zcela jednoznačné, ale zakládaly důvodné podezření, že by k takovému jednání mohlo dojít. Příslušná osoba posoudila oznámení jako důvodné a navrhla prošetření podezření na bossing vůči konkrétnímu zaměstnanci personálnímu oddělení, které by i na základě rozhovorů s pracovníky oddělení mohlo rozsah a charakter tohoto protiprávního jednání potvrdit a následně by bylo možné realizovat odpovídající nápravná opatření.

Příslušná osoba požádala oznamovatele o souhlas s poskytnutím osobních údajů. Ten ovšem souhlas neudělil, a proto příslušná osoba navrhla nápravné opatření v podobě obecného prošetření vztahů na pracovišti bez uvedení konkrétního podezření, kdo se problematického jednání měl dopouštět, a kdo měl být obětí.

2.7 Oznamovací povinnost

Primárním smyslem ZOO je ochrana oznamovatele, přičemž primárním cílem činnosti příslušné osoby je posouzení oznámení a navržení nápravných opatření za současné ochrany oznamovatele, která musí mít přednost. Příslušná osoba by si ale měla být vědoma, že se může také setkat s takovým typem oznámení, které zakládá oznamovací povinnost.

Oznamovací povinnost dopadající na všechny osoby podléhající českému právnímu řádu je upravena v § 368 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“), a týká se **vybraného okruhu trestných činů**, které lze s jistou mírou zjednodušení označit za ty nejzávažnější trestné činy ohrožující lidské životy, základní lidská práva nebo státní zřízení. Oznamovací povinnost ve smyslu **§ 368 odst. 1 TrZ** (užší rozsah) má i **oznamovatel**, přičemž ji **nelze splnit tím způsobem**, že oznámení podá prostřednictvím vnitřního nebo vnějšího oznamovacího systému, nicméně je musí podat přímo státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu.

§ 368

Neoznámení trestného činu

(1) Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný spáchal trestný čin vraždy (§ 140), těžkého ublížení na zdraví (§ 145), mučení a jiného nelidského a krutého zacházení (§ 149), obchodování s lidmi (§ 168), zbavení osobní svobody (§ 170), brání rukojmí (§ 174), zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193), týrání svěřené osoby (§ 198), padělání a pozměnění peněz (§ 233), neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234), neoprávněné výroby peněz (§ 237), porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 262), porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 263), provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence (§ 265), porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem (§ 266), obecného ohrožení (§ 272), vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků (§ 280), nedovolené výroby a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky (§ 281), nedovolené výroby a držení jaderného materiálu a zvláštního

štěpného materiálu (§ 282), získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290), zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny (§ 292), vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), sabotáže (§ 314), vyvědačství (§ 316), ohrožení utajované informace (§ 317), válečné zrady (§ 320), přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332), genocidia (§ 400), útoku proti lidskosti (§ 401), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402), agrese (§ 405a), přípravy útočné války (§ 406), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 411), válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413), plenění v prostoru válečných operací (§ 414) nebo zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků podle § 415 odst. 3, a takový trestný čin neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu nebo místo toho, jde-li o vojáka, nadřízenému, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

Širší oznamovací povinnost pak dopadá na **státní orgány** (včetně územních samosprávných celků při výkonu přenesené působnosti⁹), které mají dle § 8 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů, povinnost oznamovat orgánům činným v trestním řízení skutečnosti zakládající podezření, že mohlo dojít ke spáchání **trestného činu**.

§ 8

(1) Státní orgány, právnické a fyzické osoby jsou povinny bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty vyhovovat dožadáním orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů. **Státní orgány jsou dále povinny neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.**

Oznamovací povinnost vztažená k podezření, že mohlo dojít ke spáchání **přestupku**, dopadá dle § 73 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, obdobně na **správní orgány**.

§ 73

Oznamování přestupku

Má-li orgán Policie České republiky nebo Vojenské policie (dále jen „orgán policie“) nebo **jiný správní orgán důvodné podezření**, že byl spáchán přestupek, a není-li sám příslušný k jeho projednání, oznámí tuto skutečnost bez zbytečného odkladu příslušnému správnímu orgánu. V oznámení uvede zejména, kdo je podezřelým z přestupku, pokud je mu znám, popis skutku, ve kterém je přestupek spatřován, místo a čas, kdy měl být přestupek spáchán, zákonné ustanovení obsahující skutkovou podstatu předmětného přestupku a důkazní prostředky, které jsou mu známy.

Oznamovací povinnost, ať už v širším či užším rozsahu (viz výše) neznamená, že je zapotřebí příslušným orgánům postoupit každé oznámení, jehož oznamovatel se domnívá, že došlo k trestnému činu nebo přestupku. Odkazovaná ustanovení ve vztahu k této povinnosti používají formulace jako „*kdo se hodnověrným způsobem dozví ...*“, „*skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán ...*“ nebo „*důvodné podezření*“. Z těchto formulací lze vyvodit, že tato povinnost se vztahuje k případům, kdy příslušná osoba získala hodnověrné informace (tj. informace obvykle alespoň zčásti ověřitelné či pocházející od věrohodné osoby s možným přístupem k takovým informacím), z nichž lze vyvodit **odůvodněné** podezření, že mohlo dojít ke spáchání trestného činu nebo přestupku.

⁹ Dostupné na: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/03/stanovisko-12-2001.pdf>

Kazuistika

Prostřednictvím oznamovacího systému magistrátu města Y obdržela příslušná osoba oznámení o podvodu s přidělováním bytu na úřadu jedné městské části. Oznamovatelem byl občan, který měl zájem o výměnu menšího bytu za větší, ale setkal se s korupční nabídkou, že mu bude vyhověno pouze pokud poskytne úplatek v hotovosti. Oznamovateli se část tohoto rozhovoru podařilo nahrát. Příslušná osoba oznamovatele vyrozuměla, že se vzhledem k absenci pracovního kontextu nejedná o oznámení podle ZOO, ale po doplnění informací od oznamovatele věc zaslala Policii ČR, protože úplatkářské trestné činy patří mezi ty, u kterých platí obecná oznamovací povinnost.

2.8 Písemné vyrozumění o výsledku posouzení

Vyrozumění o posouzení oznámení slouží nejen k tomu, aby se oznamovatel dozvěděl stanovisko příslušné osoby ve věci důvodnosti oznámení, ale také aby pro něj bylo srozumitelné, jak k tomuto závěru dospěla a jaký bude ve věci důvodného oznámení další postup (nápravná opatření).

Jakou podobu má toto písemné vyrozumění mít, zákon nespécifikuje (viz [Příloha č. 2](#)). Může být tedy zasláno pouze stručně e-mailem, stejně tak vypracováno jako samostatný dokument (viz zpráva o posouzení oznámení, [Příloha č. 3](#)). Lze doporučit, aby zvolená forma písemného vyrozumění **odpovídala rozsahu a složitosti** oznámení. Věcně nekomplikované oznámení je možné vypořádat jednoduchou zprávou a případně rovnou sdělením, že již byla zjednána náprava (v případě důvodného oznámení). Naopak oznámení, které bude oznamovat typově odlišná a nejednoznačná protiprávní jednání, bude vhodné vypořádat detailněji.

V případech, kdy bude oznamovateli vyhověno v plném rozsahu, lze dojít k úvaze, že pro oznamovatele je důležitější přijetí nápravných opatření nežli popis toho, jak příslušná osoba dospěla k závěru, že oznámení je důvodné. I v těchto případech je ovšem potřeba mít na paměti, že oznamovatel může zprávu o posouzení oznámení nadále využívat ve vztahu k dalším osobám (např. vůči zaměstnavateli v případě hrozícího odvetného opatření nebo soudu) a zpráva by tak měla obsahovat **popis všech důležitých skutkových okolností a závěrů**. V případech, kdy bude oznámení posouzeno jako nedůvodné, je vhodné v písemném vyrozumění klást důraz na srozumitelné a pečlivé vyjasnění toho, jak k tomuto závěru ve vztahu k jednotlivým bodům oznámení příslušná osoba dospěla. Tímto způsobem se sníží z pohledu povinného subjektu pravděpodobnost, že oznamovatel bude své oznámení eskalovat na orgán veřejné moci. Transparentně formulované písemné vyrozumění o posouzení oznámení snižuje i riziko pro příslušnou osobu, že bude zpochybňováno splnění její zákonné povinnosti v oblasti posouzení oznámení.

Zaslané zprávy o posouzení oznámení je potřeba evidovat a archivovat, a to v takové podobě, aby bylo doložitelné, že došlo k jejich odeslání oznamovateli v zákonné lhůtě.

Příslušná osoba nemá povinnost umožnit nahlížení do spisu, který si vede ve věci posuzování, protože posuzování oznámení není správní činností a vedený spis není správním spisem. Nelze se tak dovolávat ustanovení podle § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. V případě, že o nahlédnutí do spisu oznamující osoba požádá, lze doporučit, aby si s ní příslušná osoba vyjasnila, o jaký typ informací má zájem a z jakého důvodu, a tyto informace jí, pokud tomu nic nebrání, poskytnout.

2.9 Evidence a uchovávání (archivace) oznámení

V § 21 odst. 1 ZOO je vymezený základní rozsah údajů o přijatých oznámeních, které má příslušná osoba povinnost evidovat **v elektronické podobě, a to po časově neomezenou dobu**. Tato evidenční povinnost může být splněna v rámci interního programu spisové služby, v rámci komerčně nabízených aplikací pro příjem a posuzování oznámení anebo v případě povinných subjektů, které uvedeným nedisponují, i jednoduchou evidencí prostřednictvím např. uzamčené excelové tabulky.

Od evidence údajů o přijatých oznámeních je potřeba odlišit povinnost uchovávání samotných oznámení (viz § 21 odst. 2 ZOO) podaných prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a souvisejících dokumentů. Tato povinnost je stanovena na dobu 5 let ode dne přijetí oznámení a po jejím uplynutí lze tyto dokumenty skartovat.

Do evidencí uvedených výše, bez ohledu na to, jak jsou technicky řešeny, smí mít **přístup pouze příslušné osoby**. V rámci vnějšího oznamovacího systému Ministerstva spravedlnosti bylo uvedené vyřešeno tak, že v rámci programu spisové služby došlo k vytvoření virtuálního (tj. v organizační struktuře fakticky neexistujícího) útvaru na úrovni odboru, do jehož dokumentů mají přístup pouze pověřeni zaměstnanci (ekvivalent příslušných osob).

Specifická situace nastane v případě **skartačního řízení** v rámci archivace po uplynutí 5leté lhůty dle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost tohoto zákona není ZOO dotčena a pracovníci pověřeni dle tohoto zákona se mohou na skartaci oznámení podílet. Lze jen doporučit, aby vlastní skartační řízení probíhalo za přítomnosti příslušných osob a písemné archiválie určené ke skartaci byly před odevzdáním ke zničení např. zapečetěny.

Jako prostředek zefektivňování a kontroly vnitřního oznamovacího systému a nástroj dobré správy lze doporučit, aby příslušná osoba měla povinnost sbírat o své činnosti **anonymizovaná data** (počet oznámení, typy oznamovaných protiprávních jednání, délka vyřízení oznámení, počet navržených a přijatých nápravných opatření) a následně je uveřejňovat jednou ročně formou **písemné zprávy**.

§ 21

Evidence a uchovávání oznámení

(1) Příslušná osoba a ministerstvo jsou povinny v elektronické podobě vést evidenci údajů o přijatých oznámeních, a to v rozsahu:

- a) datum přijetí oznámení,
- b) jméno, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, jsou-li jim tyto údaje známy,
- c) shrnutí obsahu oznámení a identifikace osoby, proti které oznámení směřovalo, je-li jim její totožnost známa,
- d) datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou nebo pověřeným zaměstnancem a jejich výsledek.

(2) Příslušná osoba je povinna uchovávat oznámení podané prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a dokumenty související s oznámením po dobu 5 let ode dne přijetí oznámení. Ministerstvo je povinno uchovávat jemu podané oznámení a dokumenty související s oznámením po dobu 5 let ode dne jeho přijetí.

(3) Do evidence podle odstavce 1, k dokumentům souvisejícím s oznámením a k oznámením uchovávaným podle odstavce 2 má přístup v případě oznámení podaných prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému pouze příslušná osoba a v případě oznámení podaných ministerstvu pouze pověřený zaměstnanec.

2.10 Počítání lhůt

Lhůty, které jsou uvedeny v ZOO, počítáme vždy tak, že **den přijetí oznámení se do lhůty nezapočítává**. Lhůta pro potvrzení oznámení, které bylo přijato 1. 6., tedy uplyne dne 8. 6. a nejpozději tento den je nutné příjem oznámení potvrdit. Základní 30denní lhůta pro posouzení oznámení uplyne 1. 7. V případě, že dojde k **prodloužení lhůty** pro posouzení oznámení o 30 dnů, tak bez ohledu na datum, kdy o tomto prodloužení příslušná osoba rozhodla, tato prodloužená lhůta v uvedeném příkladu uplyne dne 30. 7.

Pokud se jedná o postup, který ZOO vymezuje jako „bez zbytečného odkladu“, pak lze uvést právní větu Nejvyššího soudu, který v rozsudku ze dne 10. 12. 2013, sp. zn. 32 Cdo 2484/2012 dovodil, že: *„jde o velmi krátkou lhůtu, již je míněno bezodkladné, neprodlené, bezprostřední či okamžité jednání směřující ke splnění povinnosti či k učinění právního úkonu či jiného projevu vůle, přičemž doba trvání lhůty bude vždy záviset na okolnostech konkrétního případu.“*

Počítání času dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (nový)

§ 605

(1) Lhůta nebo doba určená podle dnů počíná dnem, který následuje po skutečnosti rozhodné pro její počátek.

§ 607

Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty pracovní den nejbližší následující.

3 PŘÍLOHY

3.1 Příloha č. 1

VZOR

ZÁZNAM O PŘIJATÉM OZNÁMENÍ

Datum:
Místo:
Č. j.:
Počet listů:
Přílohy:

Záznam o přijatém oznámení o možném protiprávním jednání podle zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů.

Dne [doplnit] bylo [doplnit kým] příslušné osobě určené dle § 9 odst. 1 zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, podáno ústní oznámení. Předmětem oznámení byla skutečnost, že [doplnit přepis zvukové nahrávky oznámení, nebo záznam ústního oznámení ve smyslu § 19 zákona].

Tento protokol je přepisem zvukové nahrávky ústního oznámení // věrně zachycuje oznámení podané osobně / věrně zachycuje oznámení podané telefonicky.

podpis příslušné osoby

podpis oznamovatele

3.2 Příloha č. 2

VZOR

VYROZUMĚNÍ O PŘIJETÍ OZNÁMENÍ

Datum:
Místo:
Č. j.:
Počet listů:
Přílohy: 1

Vyrozumění o přijetí oznámení o možném protiprávním jednání podle zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů.

Vážená paní / Vážený pane,

dne [doplnit] jsem jako příslušná osoba určená podle § 9 odst. 1. zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, přijal/a Vaše oznámení ve věci [doplnit dle obsahu oznámení].

V příloze Vám zasílám informace týkající se dalšího postupu vyřizování Vašeho oznámení.

podpis příslušné osoby

Informace pro oznamovatele:

a) **Zákaz poskytnutí údajů třetí osobě**

Příslušná osoba neposkytne třetí osobě informace, které by mohly zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení.

Do evidence údajů o přijatých oznámeních a k dokumentům souvisejícím s oznámením – uchovávaným povinným subjektem má přístup pouze příslušná osoba.

Informace o totožnosti oznamovatele a osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, je možné poskytnout jen s jejich **písemným souhlasem**, ledaže je příslušná osoba povinna tyto informace poskytnout příslušným orgánům veřejné moci podle jiných právních předpisů.

Je-li povinný subjekt státním orgánem, vztahuje se na něj povinnost podle § 8 odst. 1 zákona č. 141/1961/Sb., o trestním řízení soudním (trestního řádu), podle kterého jsou státní orgány *neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.*

Je-li povinný subjekt správním orgánem, vztahuje se na něj povinnost podle § 73 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, podle kterého má-li správní orgán důvodné podezření, že byl spáchán přestupek, a není-li sám příslušný k jeho projednání, oznámí tuto skutečnost bez zbytečného odkladu příslušnému správnímu orgánu.

Poskytuje-li příslušná osoba informaci o totožnosti oznamovatele orgánu veřejné moci, je povinen o tom předem oznamovatele vyrozumět s důvody, pro které je povinen informaci o totožnosti poskytnout, a umožnit oznamovateli, aby se k poskytnutí informace vyjádřil.

Na všechny osoby včetně osob příslušných a oznamovatelů se rovněž vztahuje povinnost oznamovat vyjmenované trestné činy podle § 368 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

b) **Posuzování oznámení**

Příslušná osoba je povinna **posoudit důvodnost oznámení** a písemně vyrozumět oznamovatele o výsledcích posouzení **do 30 dnů** ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až dvakrát, vždy o 30 dnů. O prodloužení lhůty a důvodech pro její prodloužení je příslušná osoba povinna oznamovatele písemně vyrozumět před jejím uplynutím.

- Zjistí-li příslušná osoba při posuzování důvodnosti oznámení, že nejde o oznámení podle tohoto zákona, bez zbytečného odkladu o tom písemně vyrozumí oznamovatele.
- Je-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba povinnému subjektu navrhne opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu. Je-li oznámení podáno u příslušné osoby povinného subjektu, pro který oznamovatel nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, navrhuje příslušná osoba nápravná opatření osobě, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nevyklučuje-li to povaha věci. Nepřijme-li povinný subjekt opatření navržené příslušnou osobou, přijme k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření; to neplatí, jde-li o opatření navržené jiné osobě než povinnému subjektu, který tuto příslušnou osobu určil.

c) **Jak postupovat v případě odvetných opatření**

Za hlavní ochranné opatření lze považovat zákaz uplatnění odvetného opatření vůči oznamovateli a dalším chráněným fyzickým i právnickým osobám (např. kolegům, pomocníkům oznamovatele, osobám oznamovateli blízkým, právnickým osobám, jejichž společníkem je oznamovatel atd.) a zákaz umožnit uplatnění odvetného opatření, který dopadá na povinné subjekty.

Odvetným opatřením se rozumí „jednání nebo jeho opomenutí v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které bylo vyvoláno učiněním oznámení a které oznamovateli nebo osobě podle odstavce 2 písm. a) až h) může způsobit újmu“.

Takovým odvetným opatřením může být dle zákona o ochraně oznamovatelů zejména:

- rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou,
- zproštění výkonu služby, zařazení mimo výkon služby nebo skončení služebního poměru,
- zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti,
- odvolání z místa vedoucího zaměstnance nebo ze služebního místa představeného,
- uložení kárného opatření nebo kázeňského trestu,
- snížení mzdy, platu nebo odměny nebo nepřiznání osobního příplatku,
- přeložení nebo převedení na jinou práci nebo na jiné služební místo,
- služební hodnocení nebo pracovní posudek,
- neumožnění odborného rozvoje,
- změna pracovní nebo služební doby,
- vyžadování lékařského posudku nebo pracovnělékařské prohlídky,
- výpověď nebo odstoupení od smlouvy, nebo
- zásah do práva na ochranu osobnosti.

Ochrany před odvetnými opatřeními se nelze vzdát ani je nelze omezit žádnou dohodou či podmínkami pracovního poměru či obdobného pracovního vztahu.

Oznamovateli náleží ochrana podle zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, pokud:

- nepodal vědomě nepravdivé oznámení a
- podal oznámení v souladu se zákonem buď prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému, externího oznamovacího systému Ministerstva spravedlnosti, nebo učinil uveřejnění, případně oznámení podali přímo jinému příslušnému orgánu veřejné moci.

Ochrana náleží také dalším osobám podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) zákona.

V případě porušení zákazu uplatnění odvetných opatření se oznamovatel bude moci vůči původci odvetného opatření domáhat ochrany před soudem. V rámci občanského soudního řízení disponují oznamovatelé v postavení žalobce následujícími procesními výhodami: obráceným důkazním břemenem (žalovaný musí prokazovat, že tvrzené odvetné opatření bylo motivováno jinými důvody než podáním oznámení) a možnost navrhnout nařízení předběžného opatření bez povinnosti skládat jistotu. Osoby ve služebním poměru mohou odvolacímu orgánu navrhnout odkladný účinek rozhodnutí, které má znaky odvetného opatření, nebo pozastavení jeho vykonatelnosti.

d) **Vědomě nepravdivé oznámení**

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že podá vědomě nepravdivé oznámení. Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50 000 Kč. Oznamovatel může být za podání nepravdivého oznámení rovněž odpovědný podle jiných právních předpisů.

3.3 Příloha č. 3

VZOR

PÍSEMNÁ ZPRÁVA O VÝSLEDKU POSOUZENÍ DŮVODNOSTI OZNÁMENÍ

Datum:
Místo:
Č. j.:
Počet listů:
Přílohy:

Písemná zpráva příslušné osoby určené [doplnit povinný subjekt] podle § 9 odst. 1 zákona č. 171/ 2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, o výsledku posouzení důvodnosti oznámení.

Vážená paní / Vážený pane,

dovolte mi Vás vyrozumět o tom, že dne [doplnit datum] bylo ukončeno posuzování důvodnosti oznámení o možném protiprávním jednání přijatého dne [doplnit datum] příslušnou osobou. Dle podaného oznámení mělo oznamované protiprávní jednání spočívat v [stručně doplnit skutkový stav].

Posouzením důvodnosti oznámení bylo zjištěno, že [doplnit zjištěný skutkový stav].

Na základě výše uvedeného příslušná osoba dospěla k závěru, že ze skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které jí jsou známy, neshledala podezření ze spáchání protiprávního jednání / shledala, že se oznámení nezakládá na pravdivých informacích / shledala, že oznámení nespadá do působnosti zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů.

V případě, že se oznamovatel s výše uvedeným posouzením důvodnosti oznámení neztotožňuje, může podat oznámení rovněž u příslušného orgánu veřejné moci nebo prostřednictvím externího oznamovacího systému u Ministerstva spravedlnosti.

podpis příslušné osoby

3.4 Příloha č. 4

VZOR

PÍSEMNÁ ZPRÁVA O VÝSLEDKU POSOUZENÍ DŮVODNOSTI OZNÁMENÍ

Datum:
Místo:
Č. j.:
Počet listů:
Přílohy:

Písemná zpráva příslušné osoby určené [doplnit povinný subjekt] podle § 9 odst. 1 zákona č. 171/ 2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, o výsledku posouzení důvodnosti oznámení.

Vážená paní / Vážený pane,

dovolte mi Vás vyrozumět o tom, že dne [doplnit datum] bylo ukončeno posuzování důvodnosti oznámení o možném protiprávním jednání přijatého dne [doplnit datum] příslušnou osobou. Dle podaného oznámení mělo oznamované protiprávní jednání spočívat v [stručně doplnit skutkový stav].

Posouzením důvodnosti oznámení bylo zjištěno, že [doplnit zjištěný skutkový stav].

Na základě výše uvedeného příslušná osoba dospěla k závěru, že ze skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které jí jsou známy, se oznámení jeví jako důvodné a navrhla proto následující nápravná opatření [doplnit]. Povinným subjektem pak bylo přijato následující nápravné opatření [doplnit].

podpis příslušné osoby

